

Література:

1. Helgeson V. S. A meta-analytic review of benefit finding and growth / V. S. Helgeson, K. A. Reynolds, P. L. Tomich // Journal of Consulting and Clinical Psychology. – 2006. – № 74. – P. 797– 816
2. Tedeschi R. G. The Posttraumatic Growth Inventory: Measuring the positive legacy of trauma / R. G. Tedeschi, L. G. Calhoun // Journal of traumatic stress. – 1996. – № 3. – Vol. 9.– P. 455-471.
3. Tedeschi R. G. Posttraumatic growth: conceptual foundations and empirical evidence / R. G. Tedeschi, L. G. Calhoun // Psychological Inquiry. – 2004. – № 1. – Vol. 15.– P. 1–18.

УДК 37.014

Товканець Ганна Василівна
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ В МІЖОСОБИСТІСНОМУ СПІЛКУВАННІ

Міжособистісне спілкування в педагогічному середовищі - досить складний процес, оскільки необхідно сприяти, щоб чергова міжособистісна взаємодія була б кращою у порівнянні з попередньою. Аналіз наукової літератури та досліджень показує, що в даний час в психолого-педагогічній науці накопичений певний обсяг знань, необхідний для постановки і вирішення проблеми виявлення психологічних особливостей педагогічного спілкування.

Завданням педагогічної взаємодії стоїть є не тільки і не стільки передача інформації, скільки прагнення адекватного розуміння її. Тобто в міжособистісній комунікації як особлива проблема виступає інтерпретація повідомлення, що надійшло від педагога до учня і навпаки. По-перше, форма і зміст повідомлення істотно залежать від особистісних особливостей, як педагога, так і учня, їх уявлень одне про одного і відносин між ними, всієї ситуації, в якій відбувається спілкування. По-друге, передане педагогом навчальне повідомлення не залишається незмінним: воно трансформується, змінюється під впливом індивідуально-типологічних особливостей учня, відношення його до вчителя, самого тексту, ситуації спілкування, тобто важливо враховувати адекватність сприйняття навчальної інформації.

Важливими властивостями суб'єкта сприйняття виступають: активність – здатність ініціювати перцептивний процес, співвідносити його зміст, розпоряджатися власними ресурсами (досвідом, способами і засобами сприйняття), створювати або видозмінювати умови сприйняття і завдяки цьому формувати не тільки образ дійсності, а й самого себе; інтегративність – цілісність суб'єкта сприйняття, що виступає як одиниця, яка реалізує цілісне перцептивне ставлення індивіда до наявних умов буття; субстанціальність – віднесення різномодальних психічних явищ, включених в процес сприйняття, до однієї і тієї ж об'єктивної інстанції, відмінної від них самих; суб'єкт стає основою такого

способу об'єднання щодо простих психічних функцій в ціле, при якому виникає нова якість, якої немає у кожному з них; двоплановість – можливість диференціації в рамках одного і того ж цілого зовнішнього (тілесна організація, стан сенсорних систем, поведінка) і внутрішнього (організація перцептивних процесів, чуттєвий досвід, здібності) планів; один проявляється через інший, виражаючи їх тісний взаємозв'язок, єдність.

Процес сприйняття охоплює не тільки сенсорні або рухові системи, а і емоційний стан індивіда (суб'єкта сприйняття) в цілому. В рамках соціальної системи суб'єкт постає як особистість, що пізнає (сприймає) світ. Але важливим є ще один принциповий момент, що обумовлює існування і розвиток як індивіда, так і суспільства: відносини між людьми. Дослідники наголошують, що завдяки цій обставині соціальна система формує особистісні властивості суб'єкта сприйняття (його спрямованість, здібності, характер), визначає власне людські способи його взаємин з дійсністю (діяльність, спілкування, гра і ін.), і видозмінює об'єкт сприйняття, в зміст якого включаються інші люди (їх поведінка, стан, відносини, ролі, які вони займали позиції і т.п.), а також предмети і події культури [2, с. 24]. Сприйняття світу не обмежується тільки знаковими системами, діяльністю, культурою в цілому і включає в себе символічний зміст [3]. Особливе значення починають відігравати не стільки пошук і прийом корисної інформації, скільки її інтерпретація: включення в смислові контексти або семантичні поля того, хто сприймає. Перцептивні потреби і способи їх задоволення наповнюються соціальним змістом, посилюється вольовий компонент, чуттєві образи стають усвідомленими, з'являються ціннісна складова сприйняття, морально-етичний і естетичний моменти. Нарешті, приймаючи цінності, норми й інтереси референтної групи, індивід сприймає і себе, і світ «очима» колективного суб'єкта [1; 2; 3].

В силу багатовимірності пізнавальних (перцептивних) відносин індивіда з середовищем, типологія суб'єктів сприйняття може бути будь-якою. Залежно від домінування сенсорної системи виділяються суб'єкти зорового, тактильного, акустичного та інших видів сприйняття, а в залежності від досвіду індивіда – суб'єкти професійного сприйняття тощо.

Перенесення пізнавальних акцентів з образу сприйняття (елементів, структури, функції, властивостей) вимагає врахування ряд принципів моментів: процес сприйняття «набуває особистісності», стає особистісним; змістом об'єкта сприйняття є весь спектр реальних подій дійсності, як природних, так і соціальних; сприйняття здійснюється в системі інших психічних явищ; основною формою детермінації перцептивних явищ стає системний детермінізм.

У педагогічній взаємодії перцепція є одним з важливих чинників міжособистісного спілкування, що впливає на такі базисні властивості особистості, в яких виражається її ставлення до різних соціальних інститутів і спільнот людей, до природи, до праці. Рівень сприймання визначається отриманими у процесі життєдіяльності знаннями, вміннями, навичками, досвідом, культурою.

Література:

1. Андреева Г. М. Социальная психология. / Г. М. Андреева. – М.: Наука, 1994. – 668 с.
2. Вараксин В.Н. Межличностное общение как инструмент решения проблемных вопросов / В.Н. Вараксин // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2015. – № 8–1. – С. 172-175.
3. Москаленко В. В. Соціальна психологія / В.В. Москаленко. – 2-ге вид., випр. та доп. – К.: ЦУЛ, 2008. – 688 с.

УДК 685.31: 613.48

Фордзюн Юрій Іванович
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

РАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ІРРАЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД ЩОДО КОМФОРТНОСТІ ВЗУТТЯ

Взуття сучасної людини це витвір цивілізації, який постійно вдосконалювався впродовж тривалої еволюції завдяки отриманим знанням та досвіду в процесі пізнання людиною системи «взуття – споживач – середовище». Сучасне взуття багатофункціональне – продовжує розвиватись та видозмінюватись з огляду зростаючих *потреб* та *вимог* споживача[1], так і модних тенденцій. Очевидним для даної системи є взаємний вплив - взуття на людину, її фізіологічні, психологічні потреби та можливості щодо ходіння босоніж чи носіння взуття босоніж, що є сьогодні модним трендом, споживчим вподобанням. Проте споживчий досвід може мати, як позитивне так і негативне емоційне забарвлення, адже результати дослідного носіння конкретного взуття можуть не оправдувати сподівання. Це особливо актуально в умовах сучасної мобільності при різко виражених факторах глобального потепління та міської урбанізації[2-4].

Пристаюючи до змін внутрішніх та зовнішніх чинників системи «взуття – особистість – середовище» споживач здійснює свій вибір, він може бути раціональний та ірраціональний. Представляє інтерес вивчення причинно-наслідкових психологічних зав'язків всіх чинників поведінки споживача в умовах конкретної системи «взуття – споживач – середовище» .

Попри захисні (утилітарні) функції взуття щодо захисту ніг (ступні) споживача від різноманітних несприятливих факторів зовнішнього середовища: пониженої чи високої температури, води, бруду, пилу, мікроорганізмів, вітру, дощу, снігу..., взуття, повинно забезпечувати зручність та комфорт в конкретних умовах експлуатації. Відповідно, комфортність взуття слід розглядати, як сукупність позитивних психологічних, психофізіологічних та фізіологічних відчуттів людини, що виникають у процесі її діяльності при безпосередньому контакті людини з взуттям, як матеріальним об'єктом та середовищем. Саме тому в сучасній індустрії одягу та взуття для стимулювання попиту на продукцію, для орієнтації, як на товар, так і споживача широко

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>